

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยายความสัมพันธ์ และพยากรณ์ (Correlation Descriptive and Predictive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยคัดสรรที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถจัดการความขัดแย้งของหัวหน้าหอผู้ป่วยในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภาคตะวันออก มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษานี้ คือ พยาบาลวิชาชีพระดับหัวหน้าหอผู้ป่วยที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยหรือในหน่วยงานและเป็นหัวหน้า 1 ปีขึ้นไป เนื่องจากการปฏิบัติงานในการเป็นหัวหน้ามาในระยะเวลาประมาณ 1 ปี จะทำให้เรียนรู้และเข้าใจระบบบริหารในหน่วยงานได้ และปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยของโรงพยาบาล ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขภาคตะวันออก ซึ่งประกอบด้วย 7 โรงพยาบาล ประกอบด้วย โรงพยาบาลทั่วไป 3 โรงพยาบาล คือ โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว และโรงพยาบาลตราด จังหวัดตราด โรงพยาบาลศูนย์ 4 โรงพยาบาล คือ โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร จังหวัดปราจีนบุรี โรงพยาบาลระยอง จังหวัดระยอง โรงพยาบาลพระปกเกล้าจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี และโรงพยาบาลชลบุรี จังหวัดชลบุรี จากจำนวนประชากร 225 คน โดยมีวิธีการคำนวณกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. คำนวณจำนวนตัวอย่างประชากร โดยใช้สูตรของ Yamane (1973)

$$n = \frac{N}{(1 + Ne^2)} \quad \text{เมื่อระดับความมีนัยสำคัญเป็น .05}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของข้อมูลที่ได้รับซึ่งกำหนดร้อยละ 5

จากจำนวนประชากร 225 คน คำนวณได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 144 คน เนื่องจากการศึกษานี้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งกลุ่มตัวอย่างอาจไม่สมัครใจเป็นกลุ่มตัวอย่างหรือแบบสอบถามไม่สมบูรณ์จึงต้องแจกแบบสอบถามมากกว่าจำนวนที่ต้องการ 10 % รวมเป็น 158 คน

2. สุ่มโรงพยาบาลแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยใช้ขนาดโรงพยาบาลเป็นตัวจำแนก โดยมีขนาดโรงพยาบาล คือ โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลศูนย์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้วยการจับสลากชื่อโรงพยาบาล โดยโรงพยาบาลทั่วไปที่มีจำนวน 3 โรงพยาบาล คือ โรงพยาบาลเมืองยะเซิงเทรา โรงพยาบาลตราด และโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสระแก้ว จับมา 2 โรงพยาบาล คือ โรงพยาบาลยะเซิงเทรา และโรงพยาบาลตราด ส่วนโรงพยาบาลศูนย์ มี 4 โรงพยาบาล คือ โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร โรงพยาบาลชลบุรี โรงพยาบาลระยอง และโรงพยาบาลพระปกเกล้าจันทบุรี จับสลาก 3 โรงพยาบาล ได้โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร โรงพยาบาลระยอง โรงพยาบาลพระปกเกล้าจันทบุรี เมื่อครบโรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลศูนย์แล้วได้จำนวนโรงพยาบาล 5 แห่ง

3. คำนวณขนาดตัวอย่างของแต่ละโรงพยาบาลทั้ง 5 แห่งโดยคำนวณตามสัดส่วนของประชากรดังนี้

$$\text{ขนาดกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{\text{ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด}}{\text{จำนวนหัวหน้าหอผู้ป่วยทั้งหมด (ในโรงพยาบาล)}} \times \text{จำนวนหัวหน้าหอผู้ป่วยทั้ง 5 แห่ง (ในโรงพยาบาล)}$$

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง หัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลทั่วไปและโรงพยาบาลศูนย์ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งแบบชั้นภูมิ โดยมีขนาดโรงพยาบาลเป็นตัวจำแนก

ชื่อหน่วยงาน	จำนวนประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)	กลุ่มตัวอย่าง เพิ่ม 10 % (คน)
โรงพยาบาลเมืองยะเซิงเทรา	25	23	25
โรงพยาบาลตราด	28	24	26
โรงพยาบาลสระแก้ว	24	-	-
โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร	37	34	37
โรงพยาบาลระยอง	26	24	26
โรงพยาบาลพระปกเกล้าจันทบุรี	45	39	44
โรงพยาบาลชลบุรี	40	-	-
รวม	225	144	158

ผลการคำนวณตามสัดส่วนของประชากรที่มีอยู่ในปัจจุบันได้กลุ่มตัวอย่างที่โรงพยาบาล
ละเชิงเทรา จำนวน 23 คน โรงพยาบาลตราด จำนวน 24 คน โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร
จำนวน 34 คน โรงพยาบาลระยอง จำนวน 24 คน โรงพยาบาลพระปกเกล้าจันทบุรี จำนวน 39 คน
และได้ปรับเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 10 % เพื่อใช้ในการกรณีที่ได้รับข้อมูลไม่สมบูรณ์
หรือแบบสอบถามคืนไม่ครบซึ่งได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ปรับเพิ่มขึ้น จำนวน 158 คน โดยมี
รายละเอียดดังนี้ โรงพยาบาลละเชิงเทราเท่ากับ 25 คน โรงพยาบาลตราดเท่ากับ 26 คน โรงพยาบาล
เจ้าพระยาอภัยภูเบศรเท่ากับ 37 คน โรงพยาบาลระยองเท่ากับ 26 คน โรงพยาบาลพระปกเกล้า
จันทบุรีเท่ากับ 34 คน

4. สุ่มกลุ่มตัวอย่างจากหัวหน้าหอผู้ป่วยแต่ละโรงพยาบาล ในทุกแผนกด้วยวิธีสุ่ม
แบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลากรายชื่อหัวหน้าหอผู้ป่วยให้ได้จำนวน
กลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนที่ต้องการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 4 ตอน คือ
ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ สถานภาพสมรส ระดับ
การศึกษาสูงสุด ระยะเวลาในการปฏิบัติงานเป็นพยาบาลวิชาชีพ ระยะเวลาในการเป็นหัวหน้า
หอผู้ป่วย แผนกที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน การอบรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร การอบรมเฉพาะทาง
การศึกษต่อเนื่อง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำที่เป็นแบบอย่างของหัวหน้าหอผู้ป่วย ผู้วิจัยใช้
แบบสอบถามของ ศรีสุภา พิทักษ์วรรณ (2545) ที่สร้างจากแนวคิดของ Kouzes and Posner (1995)
โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือนำมา
แก้ไข และทดลองใช้กับหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลนครนายก จำนวน 30 ราย หากความเชื่อมั่น
ของเครื่องมือ และได้ค่าเชื่อมั่นเท่ากับ .924 ประกอบด้วยข้อคำถาม 5 ด้าน คือ การสร้าง
กระบวนการแบบทำทาย การสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดวิสัยทัศน์ร่วมกัน การทำให้คนอื่นได้แสดง
ความสามารถ การเป็นแบบอย่าง และการเสริมสร้างกำลังใจจำนวนข้อคำถามมีทั้งหมด 29 ข้อ
ได้แก่

การสร้างกระบวนการแบบทำทาย	จำนวน 6 ข้อ ข้อ 1 - 6
การสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดวิสัยทัศน์ร่วมกัน	จำนวน 6 ข้อ ข้อ 7 - 13
การทำให้คนอื่นได้แสดงความสามารถ	จำนวน 6 ข้อ ข้อ 14 - 19
การเป็นแบบอย่าง	จำนวน 6 ข้อ ข้อ 20 - 23

การเสริมสร้างกำลังใจ

จำนวน 6 ข้อ ข้อ 24 – 29

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ การให้คะแนนตามระดับการรับรู้ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยลักษณะข้อคำถาม เป็นข้อคำถามเชิงรับ 29 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ท่านปฏิบัติตามข้อความดังกล่าวมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

ท่านปฏิบัติตามข้อความดังกล่าวมาก ให้ 4 คะแนน

ท่านปฏิบัติตามข้อความดังกล่าวปานกลาง ให้ 3 คะแนน

ท่านปฏิบัติตามข้อความดังกล่าวน้อย ให้ 2 คะแนน

ท่านไม่ได้ปฏิบัติตามข้อความดังกล่าวเลย ให้ 1 คะแนน

ผู้วิจัยได้กำหนดการแปลความหมายคะแนน โดยการนำคะแนนของผู้ตอบแต่ละคนรวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ย ใช้หลักการแปลผลค่าเฉลี่ยในการให้ความหมายเฉลี่ย ดังนี้ (ประคองกรรมสูตร, 2542)

คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง หัวหน้าหอผู้ป่วยมีภาวะผู้นำที่เป็นแบบอย่าง
อยู่ในระดับสูงมาก

คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง หัวหน้าหอผู้ป่วยมีภาวะผู้นำที่เป็นแบบอย่าง
อยู่ในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง หัวหน้าหอผู้ป่วยมีภาวะผู้นำที่เป็นแบบอย่าง
อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง หัวหน้าหอผู้ป่วยมีภาวะผู้นำที่เป็นแบบอย่าง
อยู่ในระดับต่ำ

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง หัวหน้าหอผู้ป่วยมีภาวะผู้นำที่เป็นแบบอย่าง
อยู่ในระดับต่ำที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถาม ทักษะในการสื่อสารของหัวหน้าหอผู้ป่วย ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามของ พรพิมล ผดุงสงฆ์ (2546) ที่สร้างจากแนวคิดของ O'Shea (1998) โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ นำมาแก้ไข และทดลองใช้กับหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลนครนายก จำนวน 30 ราย หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ และได้ค่าเชื่อมั่นเท่ากับ .877 ประกอบด้วยข้อคำถาม 5 ด้าน คือ ทักษะในการฟังทักษะในการให้ข้อมูลข่าวสารที่ชัดเจน ทักษะในการรับข้อมูลข่าวสารที่ปราศจากการลำเอียงและทักษะในการสื่อสารแบบเปิด จำนวนข้อคำถามมีทั้งหมด 32 ข้อ ได้แก่

ทักษะในการฟัง	จำนวน 8 ข้อ ข้อ 1 - 8
ทักษะในการให้ข้อมูลข่าวสารที่ชัดเจน	จำนวน 14 ข้อ ข้อ 9 - 21
ทักษะในการรับข้อมูลข่าวสารที่ปราศจากการลำเอียง	จำนวน 6 ข้อ ข้อ 22 - 27
ทักษะในการสื่อสารแบบเปิด	จำนวน 5 ข้อ ข้อ 28 - 32

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ การให้คะแนนตามระดับการรับรู้ของผู้ตอบแบบสอบถาม

โดยแบ่งลักษณะข้อคำถามเป็น 2 ประเภท คือ เป็นข้อคำถามเชิงรับ 29 ข้อ เป็นข้อคำถามเชิงปฏิเสธ 3 ข้อ คือ ข้อ 2, ข้อ 20 และข้อ 27 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

	ข้อความเชิงรับ	ข้อความเชิงปฏิเสธ
เป็นจริงมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน	ให้ 1 คะแนน
เป็นจริงมาก	ให้ 4 คะแนน	ให้ 2 คะแนน
เป็นจริงปานกลาง	ให้ 3 คะแนน	ให้ 3 คะแนน
เป็นจริงน้อย	ให้ 2 คะแนน	ให้ 4 คะแนน
ไม่เป็นจริง	ให้ 1 คะแนน	ให้ 5 คะแนน

ผู้วิจัยได้กำหนดการแปลความหมายคะแนน โดยการนำคะแนนของผู้ตอบแต่ละคนรวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ย ใช้หลักการแปลผลค่าเฉลี่ยในการให้ความหมายเฉลี่ย ดังนี้ (ประคองกรรณสูตร, 2542)

คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00	หมายถึง หัวหน้าหอผู้ป่วยมีทักษะในการสื่อสารอยู่ในระดับสูงมาก
คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49	หมายถึง หัวหน้าหอผู้ป่วยมีทักษะในการสื่อสารอยู่ในระดับสูง
คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49	หมายถึง หัวหน้าหอผู้ป่วยมีทักษะในการสื่อสารอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายถึง หัวหน้าหอผู้ป่วยมีทักษะในการสื่อสารอยู่ในระดับต่ำ
คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายถึง หัวหน้าหอผู้ป่วยมี ทักษะในการสื่อสารอยู่ในระดับต่ำที่สุด

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความสามารถจัดการความขัดแย้ง ของหัวหน้าหอผู้ป่วย ผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบสอบถามของ บุญเรือน ภาณุทัต (2546) ที่สร้างจาก แนวคิดของ Robbins

(2001) โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ นำมาแก้ไข และทดลองใช้กับหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลนครนายก จำนวน 30 ราย หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ และได้ค่าเชื่อมั่นเท่ากับ .735 ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ด้าน คือ การกระตุ้นให้เกิดการแข่งขัน และการแก้ปัญหาความขัดแย้ง จำนวนข้อคำถามมีทั้งหมด 19 ข้อ ได้แก่

การกระตุ้นให้เกิดการแข่งขัน จำนวน 10 ข้อ ข้อ 1 - 10

การแก้ปัญหาความขัดแย้ง จำนวน 11 ข้อ ข้อ 11 - 19

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ การให้คะแนนตามระดับการรับรู้ของผู้ตอบแบบสอบถาม

โดยแบ่งลักษณะข้อคำถามเป็น 2 ประเภท คือ เป็นข้อคำถามเชิงรับ 16 ข้อ เป็นข้อคำถามเชิงปฏิเสธ 3 ข้อ คือ ข้อ 6 ข้อ 9 และ ข้อ 14 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

	ข้อความเชิงรับ	ข้อความเชิงปฏิเสธ
ท่านปฏิบัติตามข้อความดังกล่าวมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน	ให้ 1 คะแนน
ท่านปฏิบัติตามข้อความดังกล่าวมาก	ให้ 4 คะแนน	ให้ 2 คะแนน
ท่านปฏิบัติตามข้อความดังกล่าวปานกลาง	ให้ 3 คะแนน	ให้ 3 คะแนน
ท่านปฏิบัติตามข้อความดังกล่าวน้อย	ให้ 2 คะแนน	ให้ 4 คะแนน
ท่านไม่ได้ปฏิบัติตามข้อความดังกล่าวเลย	ให้ 1 คะแนน	ให้ 5 คะแนน

ผู้วิจัยได้กำหนดการแปลความหมายคะแนน โดยการนำคะแนนของผู้ตอบแต่ละคน รวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ยใช้หลักการแปลผลค่าเฉลี่ยในการให้ความหมายเฉลี่ย ดังนี้ (ประคองกรณสูตร, 2542)

คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00	หมายถึง	ความสามารถในการจัดการความขัดแย้งของหัวหน้าหอผู้ป่วยอยู่ในระดับสูงมาก
คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49	หมายถึง	ความสามารถในการจัดการความขัดแย้งของหัวหน้าหอผู้ป่วยอยู่ในระดับสูง
คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49	หมายถึง	ความสามารถในการจัดการความขัดแย้งของหัวหน้าหอผู้ป่วยอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายถึง	ความสามารถในการจัดการความขัดแย้งของหัวหน้าหอผู้ป่วยอยู่ในระดับต่ำ
คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายถึง	ความสามารถในการจัดการความขัดแย้งของหัวหน้าหอผู้ป่วยอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และความเที่ยงของเครื่องมือ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) นำแบบสอบถามที่สร้างและปรับปรุงได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามภาวะผู้นำที่เป็นแบบอย่างของหัวหน้าหอผู้ป่วย แบบสอบถาม ทักษะในการสื่อสารของหัวหน้าหอผู้ป่วย แบบสอบถามเกี่ยวกับความสามารถจัดการความขัดแย้งของหัวหน้าหอผู้ป่วย และนำเครื่องมือที่ผ่านการพิจารณาแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งกรอบแนวคิดและโครงร่างวิจัย ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย นักวิชาการด้านการบริหารการพยาบาล และผู้บริหารทางการพยาบาล พิจารณาตรวจสอบ ความตรง ความครอบคลุมของเนื้อหา ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ความชัดเจนถูกต้อง ความเหมาะสมของภาษา ภายหลังจากการตรวจสอบของ ผู้ทรงคุณวุฒิ นำข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาปรับปรุงแก้ไข

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำให้เพิ่มการอบรมเฉพาะทาง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำที่เป็นแบบอย่างของหัวหน้าหอผู้ป่วย จำนวน 30 ข้อ ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำให้ปรับปรุงภาษา ในข้อคำถาม 4 ข้อ และให้ตัดข้อคำถามที่มีลักษณะซ้ำซ้อนและไม่ชัดเจนออก 1 ข้อ หลังปรับปรุงแล้ว เหลือข้อคำถามจำนวน 29 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถาม ทักษะในการสื่อสารของหัวหน้าหอผู้ป่วยจำนวน 33 ข้อ ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำให้ปรับปรุงภาษา ในข้อคำถาม 5 ข้อ และให้ตัดข้อคำถามที่มีลักษณะซ้ำซ้อนและไม่ชัดเจนออก 1 ข้อ หลังปรับปรุงแล้ว เหลือข้อคำถามจำนวน 32 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความสามารถจัดการความขัดแย้ง ของหัวหน้าหอผู้ป่วย จำนวน 19 ข้อ ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำให้ปรับปรุงภาษา ในข้อคำถาม 5 ข้อ หลังปรับปรุงแล้วมีข้อคำถามจำนวน 19 ข้อ

2. ความเที่ยง (Reliability) ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบและการปรับปรุงแก้ไขความตรงเชิงเนื้อหาไปทดลองใช้ (Try Out) กับหัวหน้าหอผู้ป่วยที่มีลักษณะคล้ายกัน กับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา โดยนำไปทดลองกับ หัวหน้าหอผู้ป่วย กลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลนครนายก จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยที่ค่า Alpha อยู่ระหว่าง

ตารางที่ 2 ค่าความเที่ยงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	ความเที่ยง (Reliability)	
	ทดลองใช้	นำไปใช้จริง
	(n = 30)	(n = 144)
แบบสอบถามภาวะผู้นำที่เป็นแบบอย่างของหัวหน้าหอผู้ป่วย	.924	.931
แบบสอบถามทักษะในการสื่อสารของหัวหน้าหอผู้ป่วย	.877	.961
แบบสอบถามความสามารถในการจัดการความขัดแย้งของหัวหน้าหอผู้ป่วย	.735	.824

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเพื่อพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง โดยนำเสนอโครงร่างให้คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยของคณะพยาบาลศาสตรมหาวิทยลัยบูรพา และคณะกรรมการจริยธรรมของโรงพยาบาลที่ทำการศึกษาคำพิจารณาและอนุมัติ ก่อนที่ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บข้อมูล นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับการศึกษาแก่กลุ่มตัวอย่างตามแนวทางจริยธรรมสากล โดยมีหลักการสำคัญดังนี้

1. การเคารพสิทธิของกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ตอบแบบสอบถามด้วยความสมัครใจโดยการได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการทำวิจัยอย่างเดีย และผู้ตอบแบบสอบถามสามารถปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัยในครั้งนี้ได้ ถ้ามีความรู้สึกลำบากใจหรือขัดข้องใจในการตอบแบบสอบถามและในการปฏิเสธนั้นจะไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานและไม่มีผลใด ๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

2. การรักษาความลับ ในการวิจัยครั้งนี้ไม่มีการเปิดเผยชื่อกลุ่มตัวอย่าง คือ รายชื่อผู้ตอบแบบสอบถามจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามถือเป็นความลับ และนำเสนอผลการวิจัยเป็นภาพรวมจะไม่มีการเปิดเผยหรือพิจารณาคำตอบเป็นรายบุคคล

3. ความยุติธรรมผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลตามความเป็นจริงทุกประการ

4. ความซื่อสัตย์ ผู้วิจัยรับรองว่า คำตอบที่ได้จะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ของกลุ่มตัวอย่าง ไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ทั้งนี้ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่าง อ่านหนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมวิจัยก่อน และเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ พร้อมทั้งอธิบายให้กลุ่มตัวอย่างทราบว่า การวิจัยครั้งนี้ไม่มีการเปิดเผยชื่อของกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มตัวอย่าง สามารถถอนชุดได้ทั้งอย่างไม่มีลายลักษณ์อักษร และมี

ลายลักษณ์อักษร หากกลุ่มตัวอย่าง ประสงค์จะอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรก็ให้ลงลายมือชื่อไว้ หากไม่ลงลายมือชื่อไว้แต่ตอบแบบสอบถาม ก็ถือว่าเป็นการยินยอมในการเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลหลังจากผ่านจริยธรรมวิจัยแล้ว สำหรับการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลศูนย์ในภาคตะวันออก ได้แก่ โรงพยาบาลตราด โรงพยาบาลฉะเชิงเทรา โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร โรงพยาบาลระยอง และโรงพยาบาลศูนย์พระปกเกล้าจันทบุรี เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขออนุญาตการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัย
2. ผู้วิจัยนำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลไปยังผู้อำนวยการโรงพยาบาลต่าง ๆ พร้อมทั้งส่งโครงร่างและตัวอย่างแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด โดยส่งผ่านคณะกรรมการพิจารณาและควบคุมวิจัยในคนเพื่อขออนุมัติเก็บข้อมูล และนัดวันที่จะไปรับหนังสืออนุมัติ ซึ่งทุกโรงพยาบาลใช้เวลาในการพิจารณาและอนุมัติ ประมาณ 1 - 2 เดือน
3. หลังจากได้รับอนุญาต ผู้ศึกษาวิจัยเข้าพบผู้บริหารหัวหน้ากลุ่มการพยาบาลของโรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลศูนย์ในภาคตะวันออก ได้แก่ โรงพยาบาลตราด โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร โรงพยาบาลระยองและโรงพยาบาลศูนย์พระปกเกล้าจันทบุรี เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขออนุญาตการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัย
4. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยเข้าพบผู้ช่วยหัวหน้าพยาบาลแต่ละโรงพยาบาลเพื่อขอทราบ รายชื่อแผนกที่มีพยาบาลเป็นหัวหน้าจำนวนหัวหน้าและรายชื่อ จากนั้นผู้วิจัยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างและกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามที่ต้องการ แบบสอบถามที่แจกมีซองให้ปิดผนึกคำตอบทุกฉบับพร้อมทั้งมีการแจ้งกำหนดการมารับแบบสอบถามคืน ภายใน 2 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยมารับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง
5. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามไป จำนวน 158 ฉบับ จากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างเพิ่ม 10 % เพื่อป้องกันได้แบบสอบถามไม่สมบูรณ์และได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 150 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95 ของจำนวนแบบสอบถามที่แจกออกไป โดยได้รับคืน ภายใน 3 สัปดาห์ ในระหว่างรอแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยใช้วิธีติดต่อกับผู้ประสานงานในการเก็บข้อมูลของแต่ละโรงพยาบาลทางโทรศัพท์เป็นระยะ เมื่อได้รับแบบสอบถามครบตามจำนวน ผู้วิจัยนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลพบว่า มีแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ จึงเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 144 ชุด นำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

6. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เพื่อนำเสนอ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาวิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาสูงสุด ระยะเวลาในการปฏิบัติงานเป็นพยาบาลวิชาชีพ ระยะเวลาในการเป็นหัวหน้าหอผู้ป่วย แผนกที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน การอบรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร การอบรมเฉพาะทาง การศึกษาต่อเนื่องโดยใช้สถิติร้อยละและแจกแจงความถี่ นำเสนอในรูปตาราง

2. วิเคราะห์ ภาวะผู้นำที่เป็นแบบอย่าง ทักษะในการสื่อสาร และความสามารถจัดการความขัดแย้งของหัวหน้าหอผู้ป่วย ในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภาคตะวันออก โดยการหาค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกโดยรวม

3. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ ภาวะผู้นำที่เป็นแบบอย่าง ทักษะในการสื่อสาร และความสามารถจัดการความขัดแย้งของหัวหน้าหอผู้ป่วยในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภาคตะวันออก โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) แล้วทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r) ดังนี้ (Munro, 2001)

$r = .00 - .25$	ตัวแปรทั้ง 2 ตัว มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก
$r = .26 - .49$	ตัวแปรทั้ง 2 ตัว มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
$r = .50 - .69$	ตัวแปรทั้ง 2 ตัว มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
$r = .70 - .89$	ตัวแปรทั้ง 2 ตัว มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
$r = .90 - 1.00$	ตัวแปรทั้ง 2 ตัว มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก
r มีค่าบวก	ตัวแปรทั้ง 2 ตัว มีความสัมพันธ์กันใน ทิศทางเดียวกัน
r มีค่าลบ	ตัวแปรทั้ง 2 ตัว มีความสัมพันธ์กันใน ทิศทาง ตรงกันข้าม

4. วิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นตัวทำนายที่ดีในการทำนายการจัดการความขัดแย้งของพยาบาลวิชาชีพโดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

5. ทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05